

ACC. N:R M. 13402: 1-35

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: Thüne Upptecknare: Nils Hansson, Kramby
Härad: Bawa Berättare: " " "
Socken: Björshög Berättarens yrke: f.d. lantbr.
Uppteckningsår: 1954 Född år 1876 i Björshög

Man och kvinna. s. 1-35.

N. M. 39

N. M. 39

Loar. Frågelista 39. (Uppl. 2) Man och Kvinna olikhet
i liv och arbete.

Manliga egenskaper kan ju vara sådana som man anser
bildsmänniskor och vanliga lantbr. hantverkare i arbetena
bland bildade människor präster, folkskollärare, konst-
närer m. fl. Bland denna grupp av människor finnes här-
inga som framkallar sig själva att vara duktigare
än andra. En man skall vara modig, beslutsam och icke
ta eftersäga allt som hörs om våra medmänniskor utom
när man har klara bevis på det samma och sedan kläm-
ma åt den det gäller kvinnor är många gånger en olika
typer man det finnes även kvinnor med fast karaktär
som när det gäller giftermål inte tar friare som äro al-
koholiser. När en karl har kvinnofästtycke så är
han ofta utsatt för kärlekfulla blickar från det
fästa könet som han lätt ledas till närmare bekant-
skap det är ju vid sådana tillfällen att man får inte
förhålla sig att inte ingå äktenskap för en man

lärt känna till motpartens karaktär vilket även
inverkar på barnen ifall det lyckas för dem att få barn.
Det var inte skamligt för en man att visa sig vara
glad över att få träffa en kvinna som hade kar-
lalatygke och som såg bra ut sj heller var det nå-
got förmodade för en flicka att ha samtal med en
man i skämtsamt ton som ibland förekommer det har
 varit sed att i äldre tider det lanns män som i
fria ordalag prata ohövst till kvinnor i samma
ålder som de själva de ging kallades för att
vara slavia det var det var som min far han
tillträttarissa dem och fråga dem om de inte hade
lärt hos sina föräldrar om de vanlig hyssning när
de voro i sällskap med fruntimmer sen behövde han bara
sätta en skarp blick på den nämde ynglingen så var det
slut med hans besöksmaning och han ytra sig inte mera på
detta sätt dessa unga kvinnor hade på den tiden
detta var år 1898 under klöverhösten lång arbetsdag de steg

upp kl. 6 och så höll de på till 1130 fm sedan de då
haft hållit middagrast till kl. 1 så sluta de
inte för än kl. 18 på kvällen och sedan de
sedan de åt kvällsmåltiden mjölka korna. Det
har under de sista åren blivit bättre ordnat för den
kvinnliga arbetstämman i jordbruket på de flesta medel-
stora jordbrukarna ha jordbrukarna inköpt mjölkmaskin som
skötes av de manliga kreaturskötarna på samma sätt gick
det till under tiden när säden skulle inbergas men
sedan lantbrukarna fick inköpt självarläggare och själva
och bindare så underlättades skördearbetet mycket för både
för manliga och kvinnliga arbetare i jordbruket. Särskilda
ömhetsbeliggheter av män mot kvinnor kunde ju förekom-
ma vid dans tillställningar men det var ju inte så det var
näst oönskat att hålla en flicka om livet sedan en man
dansat med henne det kan ibland vara inviten till äkten-
skap men det är ^{inte} alltid ~~so~~ det var allvarligt menat
men ungdomen är sådan och har inte ändrat sig något.

i den vägen mer än att det är flera skillnässor numera
än i äldre tider vilket då ansågs som en skam och en olycka
för deras barn. Men man borde ju ha fiskar, hatt, kniv och
käpp. Och lantbefolkningen ser man ingen nu som är
tatuerad. Det anses ju numera endast vara paven
för sjöfolk. Det anses icke något opassande
att en har uppvaktat en kvinna i det syftet
att hon vill träda i äktenskap med henne. Det är ju inte
alltid det lyckas samma är ju förhållandet med kvinnor
som uppvaktar män som är i passande ålder och ser bra
ut. På 1900-talet ansågs det vara fint för män att
bära mustacher (mustascher) skägg på överläppen och de
äldre män bar även halskägg på den tiden. Bland den
tidens stammanställda knektar ansågs denna skäggpryd-
svara den mest prydliga för en man i den åldern när jag
avtjänade min värnplik vid Kronprinsens husarer år
1897 så inbjöd deras Officerskår ett tyckt kavalleri-
regementes Officerskår till skola som gäster till
(mustascher)

Kronprinsens husarer. Deras officerare sora renrakade
allesammans. Det berättades att Kejsar Vilhelm d. II hade sagt
iför att detta regemte behövde inte denna prydnad. Men det
är med sanningen överensstämmande. Känner där ingen
till man ser i våra dagar att det finnes många som
äro renrakade och att fåtal som bär helskägg mu-
mustascher. På landsbygden ser man ingen som tatuera-
sig. Det anses inte vara något fint utan i stället för en
mindre passande sed för folk i allmänhet därför
att sjömän de någon gång i berusat tillstånd kom-
mer i klammeri med råttisar. Men det finnes
ju även bättre människor bland dem. Bland landsbyg-
befolkning ser man ingen nu för tiden. Fästet sig
det finnes ju män som bär dyrbara finger링ar som
de använder vid högtidliga tillfällen. Det är en sed
ibland de gifta fruarna att de få en guldring av kinn män
vid sin första födelsedag efter giftermålet eller också vid
någon födelsedag annars. Med blommor och ätten gratulera.

ju många män som var förälskade i någon av ortens
unga flickor det har ju varit så äldre tider att
det togs in på läroverken endast gossar och då var
de kvinnliga uteslagna från all högre undervisning
men numera äro de olika könen mer jämställda an-
gående dessa frågor. I denna trakt funnas två manliga
sommar- s. k. kloka den ene bodde i Svedala socken och
hade besök av sjuka som det lyckades att han kunde bota
men tuberkolas och kräfta kunde han inte bota han dog
en naturlig död, den andre bodde i Årem i Färs
härad och kallades för Årumsprästen och hade mycket prak-
tik med att bota sjukdomar men de svåraste sjukdomar-
na kunde han inte bota det omtalades att länsmän
skulle häkta honom en gång för kvacksalveri när
länsmannen hade fått honom upp på ragnen så ville
hästarna inte gå och så fort mannen gick av ragnen så
kunde hästarna gå varför mannen blev fri för att stå till
svars för domstol. Det fanns en kvinna som var gift

med en folkskollärare hon lät även folk för sjukdomar
och kallades för den kloka hon och hennes man bodde
i Timminge Flyby socken dessa kloka män och kvinnor vor-
ju omtyckta av dem som de kunde lät mindre ansed-
da av dem som sökte dem och kunde inte få hjälp dem
kasserades av dessa sjuklingar som hade sökt läkare och
inte fått den hjälp som de räntade den tidens lämmen
kasserade för en läkare än de kloka vilket har ändrats till
det bättre för läkarnas fördel. De män som öade sig i musik
i äldre tid brukade spela fiol på danser som ungdomarna
bjöd varandra som kallades för baler på den tiden det
var ungdom från både självägande bönder som arrede-
gårdar å 30-40-50-100 tunnlands egendomar. Tjenstefolket
på dessa gårdar bjöd ju varandra också på baler där hade
duktiga musikanter som spelade på dragharmonikor vid
de tillfällen som skulle ha dans det var vid början av 1900 talet
numera finnas nöjестällningar så att ungdomen kan roa
sig tillräckligt ändå de fick vid sådana tillfällen fritt till-

trädde till ett större rum~~ma~~ med eldstad när det var vinter
som om jul och fastlag eller påsk då köpte deltagarna själva
kaffebröd det övriga klapp husbondefolket på stålet till det
var på den tiden vid skelshiftet när tjänarna fästa sig
för året från den 1 november det nya året till och med
den 24 oktober följande år den tid som tjänarna hade fritt
kallades mikelvveckan då tjänstefolket besökte sina hem samt
släkt och vänner. De manliga medlemmarna och hushållet fick
sin räkna stöerna mellan 12 och 24 år hade ett rum med eldstad
drängar i samma ålder hade ett rum med eldstad som var
beläget på ett av uthusen med två stora fönster av likhet och stor-
lek som dem som sättes på bostadshuset i denna hammar
satte och drängen sin kista som han bevara sina kläder. Jan
hofert hade den yngste drängen sina kläder dessa två
lägga ju i samma rum. De manliga medlemmarna i hus-
hållet var vid samma bord som familjen och de kvinnliga tjena-
re det var i folkstugan på de flesta lantbrukare
var det i sin brukarens hem så äro de sina mötendor

och hela familjen i samma rum i dagligstugan. Egenska-
par som vara speciellt kvinnliga det var ju att kunna mjöl-
ka korna att kunna hjälpa till att sätta potatis dessa arbeten
är ju s. k. grov arbeten ävensom upptagning av foder och övriga
beter kvinnor har i äldre tider mer än numera arbetat med
kvinnlig blöjd de fick även lära sig väva både till tyg
till män som sen blev tillverkade av den tidens skrä-
ddare till männen som vara i 14 och 20 års åldern på
den tiden användes ^{icke} så mycket med färdigrydda kläder
som numera köpes i stadernas herrskåpningar. De kvinnliga
finns ju även lära sig att väva tyg att som skulle användas
till kvinnornas kläder de värde kom till skortor och lakan
samt tyg till sängdynor som de kvinnlige tjänsteflickorna
fingo lära sig av husmoderna att tillverka de kvinnliga klä-
derna ryddes av sömmerskor som fick skjuts från det ena stället
till det andra. De egenskaper som många män sätta värde
på hos kvinnorna är att de icke berömliga sig själva
att de icke tjugu att de icke överdriva vad de varit

om de kvinnor som var av medelålder och hade en vacker kropps-
figur och var duktiga till att dansa om de också hade ett
vackert ansikte och var duktiga i sina hantlar var alltid väl-
sedda var de drogs fram och hade karltyske detsamma var
det med unga män som såg bra ut men på den tiden spriten
var fri så fanns det ju då som nu som män som hade
dålig karaktär och använde spriten mer än som var passande
bland ordentliga människor och därigenom gatte ner deras
anseende bland kvinnorna. De ämbetsbetyggar som var
brukade var ju olika hos männen det fanns en lant-
brukareson som hade fått öknamnet skruvstället han
brukade när han dansade hålla den ^{hans} dansade med så hårt
om livet så damerna som haft den äran bedro skämta
sedan med de andra damerna att hon suttit i skruvstället
dessa ämbetsbetyggar ansågs den tidens kvinnor mindre pas-
sande vilket nutidens kvinnor hade säkert tänkt på
samma sätt. Flumodern respekterades alltid i hemmet när det
gällde att laga mat samt att hon innehade alla nycklar till

färdig och ~~ordentlig~~ utrymmen. Det var ingen skillnad
på reskon de voro jämställda när det gällde att sitta till
bords fick ju alltid de äldsta sitta vid öfsta ändan av bordet
samma var ju förhållet med de äldsta av de manliga
som var med i måltiden när det användes mindre ~~små~~
bord så brukar det inte vara så noga vid placering
^{vid} bordet. Kvinnorna äro när jemförliga med männen
än som de voro i äldre tider svartsjuka förkommer
sällan numera vilket i äldre tider var ett gissel
för äldre tiders människor var det inte ovanligt att ett
slagsmål av tvänne som hade kärlek till samma flicka
arrangerades på den tiden spriten var fri det var ju vanligt
endast när de tjänande klassernas barn det kommo till-
sammans vid de balar och sammankomster som lantbru-
karna och deras barn äro med för man aldrig sådana
råa seder vilket man också kan säga om de ordent-
liga hantverkarna och arbetarna. Det var inte ovan-
ständigt för en kvinna att bada ute när hon gagnad-
drägt.

Den gamla såväl som den nya kyrkan i Bjärshög sat-
garlarna i öster och väster ingången var till väster så
när folket kom in i kyrkan så satte männen sig
vid högra sidan och kvinnorna sig vid den venstra
sidan i kyrkan under de senaste årtiendena händer
det ibland att kvinnorna sätter sig vid högra sidan
men på samma gång äldre kvinnor sätter sig vid
den venstra sidan för att inte byta gammal tradition.
Vid slättern ar till och klöver brukade den äldre drängen
hugga med slättormaskinen och blev det sedan rac-
kett väder så efter två dagar på hyra vi som äro lediga
från annat arbete i dessa dagar när skörden skall begäras
Det är mycket vanligt nu för tiden att vid större
kalas allt världfolket placerar gästerna vid det dub-
belte bordet med ett placeringskort som lägges på tall-
rikarna bland medelklassen som bondeklassen och hant-
verkarna och kanske flera andra svenska medborgare räknar
sig ha under senaste åren demokratiska seder fått framgång

kvinnor går numera intill sina män i processoner vid
biöllopp och begravningar om en kvinna blev änka och
barnen var minderåriga så fick en sådan kvinna hvarnå på
både umbärande och lidande men det finnes yngre kvin-
nor som oaktat de blir änkor kunna bliva omgifte och få
det bra de ekonomiska resurserna äro bättre än i gamla
tider kvinnans ställning utom hemmet är nog i all-
mänhet friare än i äldre tid kvinnor som känner sig jäm-
ställda i socialt hänseende träffas oftare nu än för i
tiden den ena människan ser inte över den andra därige-
nom får de mer gemensamma intressen de kvinnor som
gå på samma gång igenom folkskolor eller andra
skolor blir ofta rimmer för livet. — Numera äro ju kvinnor-
na röstberättigade det händer ju även att kvinnorna
begrunnar sig av denna sin rätt det finnes ju även
tjensteflickor som äro hushållerskor hos ungdomar som äro
äktliga människor som blir gifte med både lutherske
och hantverkare även inom arbetarnas egna lag finnes äktliga

kvinnor som han bli lyckligt gifta med arbetare. När de bliva
änket kan det även hända när de har barn att
dessa stannar i hemmet isynnerhet när de har
lantbruk och då hjälper till i hemmet. Vilka plagg
och kläder som äro mest vanliga är en enkel blänning
och förkläde kvinnor som användes i daglig dräkt på
denna ort mycket användes och utan vid högtidliga
tillfällen och bestod av armband och en guldring
på samma finger som ringfingeret bär i denna
tid som i föregående tid ägde kvinnor pålestader som jag fört
omtalat som var i samma form som skäp men mindre till
utrymmet somliga kvinnor hade kistor som de bevarade
sina gångkläder i. Kvinnor bura håret burt och i ^{ynge} ~~ynge~~ är
fick hon ha det hostklippit i den ålder när de skulle kom-
firmeras brukar somliga flickor ha håret i en flata
som hängde något ryggen. Angående om anständig-
het och kvinnans heder är det ju skillnad på
städer nas kvinnor och landsbygden har hade en beakt.

som hade en bekant som hade en dotter som studera i skolan
Läroverk hon sig bra ut och blev utsatt från när-
gängenhet varför fadern fick förflyttning till en an-
nan skola där flickan fick vara ifred. Det har berättats
om samma sak från andra skolor som föräldrarna till
barnen har stängt. I Malmö blev en pastordotter
suspenderad på tre månader från ^{sin} tjänst av domka-
pittet i Lund på grund av att han haft sexuella
njutningar med de flickor han skulle konfirmera.
Sådana fall äro ju sällsynta men det ~~ja~~ har ju före-
kommit men sådana män blir ju dåligt ansedda det an-
blir det med män både gifta och ogifta som skaffar
sig oäkta barn. Ja i gamla tid ansågs det ju inte
gärnande att ride för fruntimmer men i våra dagar
så finnes det kvinnor i städerna som rider och
tycker att det är en hälsosam sport på landsbyden
förekommer denna sport bland den manliga ungdomen men
kvinnorna på landsbyden brukar använda cykeln som

fortskaffningsmedel. Väktta barn har väl förekommit i
alla tider vilket ju anses mest olyckligt för kvinnan
isynnerhet när hon haft kärlek med mer än en man.
Så om det hände att en man kom i samma situation
så hade han lättare för att bli gift, det har inte i min
tid att kvinnor haft fallenhet för trolldom mer än
den kvinnan som var gift med en folkskollärare i Tin-
ninge Hyby socken vilket jag omtalade i svar som jag
insände i föregående månad. Det har förekommit att
när någon äldre man körde till marknad och skulle
göra någon handel så ifall han mötte ett äldre frun-
timmer som kom ensam så sade min fader alltid att
det var häringe möte rikhet alltid hade otur med sig.
Det berättas om en äldre lantbr. som bodde i östra delen
av Bara härad och han skulle köra till marknad och
söka att möta en äldre kvinna så vände han med hästar
och vagn och körde en annan väg till marknaden det gällde
endast när en man mötte en äldre kvinna när en kvinna

mötte en annan kvinna hade ingen betydelse sysskon av sam-
ma kön ligger aldrig i samma bädd på landet har
man pigkammare på vinden som man kallar för
ovanrum där de yngre kvinnorna har sitt nattlogi.
på sommarsen på vintern ligger alla i eldade rum. Alla yrken
äro nu för tiden lika ansedda i äldre tider var skräd-
daryrket ^{inte} så ansedd som andra yrken, sådana yttra-
de som du är en riktig skräddare var inte ovanligt
i början av 1900-talet men skräddarnas anseende steg efter
hand som ~~hand~~ som de blevo skickliga i sitt yrke numera
är inga yrken smått föraktade och som har potning till yrke
är lika ansedd som andra människor. Det yrke som
var mest ansedd i äldre tider var ju först man eller befäl
vid en större gård med många arbetare. Det skulle en viss
skicklighet att vara både husbonden som arbetaren
till lags för örrigt tror jag att alla yrken äro ansedda
när människorna efter sitt bästa förstånd gör sin plikt.
I vår tid tid tänker ju många att ju mer jag

förtjerna ju bättre är det när arbetet utförs bra så blir det också
värderat sedan lantbrukarna har svarat att så kvinnlig
arbetskraft så köper lantbrukarna mjölkmaskiner
som skötes av den manliga arbetskraften som pas-
sar djuren i dessa tider är det inte något för en
kari att mjölka de får mer betalt för sitt arbete nu
mer än kreatursköterskans yrke mer värderat än förr
Att ett yrke gör mer anseende än ett annat beror på
att somliga yrken soro mycket dåligt avlönade men
nu äro mer jämställda speciellt jämställda äro nu-
mera i löningsansvar såsom höstör byggnadsarbete
m. fl. fäbodsvirksomhet förkommer aldrig här på
riten vävning anses här för kvinnligt yrke jag tror aldrig
här på denna ort någon man har brukat väva
eller andra kvinnliga yrken. När kreaturen släpptes ut
på beten så hade vi när de gingo lösa 14: 15 års pojkar
som vakade dem men aldrig tjänsteflickor den 1 oktober
sattes alla djuren in på stall och sedan fick alla kororna

sockerbetsblast, klöver och halva. Vad en icko brukar befatta sig med därtill hör matlagning, siktning av mjöl bak av bröd som tillverkades i de stora bakaugarna som för tiden alltså var kvinnornas arbete. När här var får på gårdarna så kallade alltid pojkarna den på sommarenimen stodde färon tjudade och då blev de även mjölkade av den gуста tjänsteflickan två gånger dagligen. Stökaturen och snien kallades av pojkar till den lichter. Kvinnorna arbetade med att ta upp fänt taga upp foderbeter och sedan sockerbeter därvid fick de ackord för sockerbeterna blöte eller 80 öre pr ruta en ruta = 100 kv. fanna till en ruta ett tunnland = 16 ruter. Vikken fötjensil icko fick avdragas årslönen det fanns unga kvinnor som red på äldre hästar men det fickom ju endast på sommaren när hästarna stodde på bete och djuren skulle vattnas middag och kväll jag minnes när jag var barn och åkte med min far till Malmö så sade han till mig ifall vi möter någon äldre kvinna så skall du

vare krisk och ta mössan av och helsa först och säga god mor-
morgon min far har trodde att sådana äldre ~~krinner~~
kunde trolla på det var lätt att stå på god fot med dem när
männen högg höet som de kalla för slätter så gick krinnor
bakfter och jämna skuren med rårser och sedan när
höet höde legat en dag så deltog både de manliga som
de kvinnliga i att sätta höet i stack blir det sedan var-
kert säder så gör det fort att få det in i laderna där
det hämtas vid vinterutfodringen på denna ort firades
endast höstagille som gick av stapeln tre veckor eller
fyra veckor efter att sädes skörden var bergad då hade
tjänarna såväl som dem som varit och deltagit i skörde-
arbetet då bjöds på en finare krällsmat och sedan senare på
krällen kaffe och varm te och som bestod av varmt
vatten och konjak och sedan kom det en fiolspelar och
de senare åren någon som spelade drag harmonika det var
dans på legen och både gammal och ung som deltog i
dansen isgrymsket när deltagarna blev lite glada i hägen det
då spelade man deltog också i måltiden som välkomna gäster.

konsterna som lita på berusade och då kunde samliga del-
tagare vara spända mot ^{an}värda uttan att bli
vänner. Det talade ^{en} gammal man om att när hans fru
skulle ha barn hon fick ^{3 stycken} barn då var han alltid när-
varande nämligen tror jag de flesta tor in på B. B. i
Lunds lasarett och där skötes barnmorskor och läkare
om med så mödrarna var aldrig ängliga när de hade både
läkare och barnmorska till hjälp vid sådana tillfällen. Kvinnor
togs först upp nymodigheter i början av 1900-talet. Bruka de
äldre bondhusarna vara alltid klädda i kläde i stället för
hatt. Först på 1920-talet började de äldre fruarna att gagna hatt
till husarbodnad jag minnes att de äldre fruarna i en grann-
socken var något tidigare att följa med denna mod. Vad kläd-
ansak beträffar så hade de sömmerskor som fanns omkring
på landsbyden både i bonde, handtverkare, som arbetare-
hemmen modejuöner med sig och följde moderna så
gott de kunde bland den tidens människor ansågs de med
den yrkeskicklighet de med sin praktik hade förvärvat

sig alltid välkomna när de skulle sy nya kläder till kvinnornas barn. Det är nog långt tillbaka i tiden då kvinnorna trodde ha stor makt att skada dem som gjorde dem emot. Det fanns ju sådana kvinnor i en svårare tid men man hör aldrig talas om något sådant numera. De yrken och sysslor som våra mest ansedda för en man var ju för lantbrukaren och hans barn att på våren harva kultivera och på och sedan på hösten berja skörden och sedan plöja jorden. De kommunala bestyrarna skötas numera av för det mesta män av hantverks, arbetsklassen och bonde klassen även inom kyrko och skolorna där många kvinnor äro med smått föraktade yrken kan man inte talas om det det demokratiska genombrottet gör vårt lika inför lagen. Den högt uppsatte tjänstemannen anses ju för att sköta de sönämla göromälen. Kvinnorna deltaga ju i hstarbetet och hjälper männen att inberga säden och tröska säden och deltag i att upptaga socker och boder betorna

Fråga om vilka arbeten en man icke skulle befatta sig med så var det matlagning, bärplockning och att bädda sängar och göra rent inomhus och servera maten vilket ansågs höra till kvinnornas göromål. Inomhus är det många manliga kreaturskötare som mjölkar djuren sen de lantbrukarna skaffa sig mjölkmaskiner det har aldrig förekommit på denna ort att män befattat sig med vävning eller heller att pojkar hjälpt till med något arbete i köket. Pojkar fångar lära sig att på våren harva, trumla och gå efter raddningsmaskinen och se efter så att inte det stoppa sig i tillarna som mata ut säden dessa arbeten. Det ligger aldrig kvinnorna i det har väl förekommit någon småbrukare någon som har en och eller två hästar och han inte hade någon så fick de kvinnliga medlemmarna hjälpa till med både sådd och skörd. Det var för det mesta männen som försökte gäckla eller skämta med kvinnorna.

det var mest under skördarbetet när vi satte upp
kärvarna i hovarna vilka även kallades skylar under
dessa arbeten då män och kvinnor arbetade tillsammans så
kunnade det hända att de pojkar som voro med en
utar ^{dem} såde till den kvinnan han först träffade på kommit du
här min raring vilket hon ansåg som in spe för de hade
varit vänner dagen innan han fick besked om att han var
och såd pojke vilket gjorde verkan min far han såde på det
läder skall sådan sådan smörja vara den unge dräg
en som hörde att far höll med flickan blev allvar-
sam och när en tid lupet undan och den äldsta av
flickorna som deltog i arbetet börja med en deskujon
om andra saker så blev det slut med osämjan defester
som firades på denna ort var höstgillet som jag förut
omtalat som slutade med dans på lögen om kvinnorna bjöd
andra kvinnor till dessa små fester som kallades kaffe-
kalas var ja alltid en omväxling i den lantliga en-
formigheten och sönderbröts av tjänstefolket när kvinnorna
och de manliga tjänstefolket voro med.

Om kvinnor som ensamma tillsammans på en sådan fest så kunde det hända om det var en karl som sig någorlunda bra ut ^{och högo hälsa på} att någon av kvinnorna utropa välkommen (namn) här är fullkommen karltorke så det var roligt att du kom sitt ner så bjuder vi kaffe. När man hade barnsäng i huset så brukade grannarna inte göra sig ärendet till den gården för än ^{en} vecka var gängen bärnt och modern lågo alltid när det var vinter i eldlat rum på sommaren låg de i ett avskilt rum där som de hade större bestäder på bondgårdarna i arbetsklassens och hantverkarnas mindre bestäder kom vid sådana tillfällen endast sådana grannar på besök kvinnor som hade en god rätt mat som de för i tiden så väl behörde i de hem där mannen hade små inkomster under vintern. Det var ^{för} det mesta en kvinnlig släkting som bar fram barnet till dopet faddrarna har ibland varit ett par äkta makar eller två kvinnliga släktingar eller vännar någon skillnad på om det var manliga eller kvinnliga faddrar hörde man aldrig ontalab. Vid bröllop

får jag omtala att det var det många som aldrig hade
anlitat varken manlig eller kvinnlig hjälp för att bli
gift jag och fru känner en flicka som fick frieransbud genom
en manlig bönemannsfiaren var rik men begiven på star-
ka drycker och så hade han fått besked att det var en
en döligh kar som inte själf kunde fria men det var
hans begär efter sprit som han fortsatte med sedan han
blev gift med en annan kvinna och som varbätte hans
ansesande. Numera hör man aldrig talas om att det stället
om ^{med} äktenskap på det sättet ungdomen träffas ju
på möten och sammankomster så har de dess aftnät
och då om det är någon som längtar efter en ledare genom
genom livet så gör de utifrån själfva utan bönemann det är
inte möjligt att denna sed med medlare förkommes
på vissa orter i vårt land. I äldre tid hörde jag talas
om att bruka under bröllopsmiddagen skjuta lösa
skott under bordet även sköts lösa skott när de körde
med bröllopsfolket skulle skötas från kyrkan till bröllops-
gården.

Det var år 1903 om jag minnes rätt det var två hästar
som var förspända en charalack och tack vare att kusken
kunde hålla hästarna när de skrämda ^{blev} ur smällen
så hände ingen olycka. Det var flickor från bygden som
serverade gästerna vid middagsbordet kaffebordet
Skomakaren och skräddaren på orten brukade servera
brännvin till middagsmåltiden och cognak och punch
till kaffebordet en spelman som spela fiol när brudpar
och gästerna sedan deltog i dansen som pågick långt ut
natten på. De tiden hade inte molboken börjat att göra
sig gällande vid sådana tillfällen så sparades inte
på spriten när de manlige deltagarna både hade förtärt
middagen med de andra som de förtärde tillsammans
med sprit de använde ju även vin till middagen samt
starka toddiar och groggar efter dessa orgier voro de man-
lige deltagarna av brölloppsfesten ganska högtaliga och del-
tog i dansen med lust och lust när det var slut med dansen så
erhöll gästerna smörgålsbord med en eller två smörgåsar björnsin.

och lagert. En gammal man berättar att när han var ung
så hade han en bröder som var stamanställd som dragon
vid Kungliga Dragonregementet och hade satt nummer och
indelningsverket på samma ställe som är omtalat där
dragon var med på bröllop och klädd i uniform han skulle
liksom fungera som oråningsman han talar om att det
inte var på vårt ställe som de hade bröllop men att det
var på 50 och 100 tunnlands egendomar i början av 1800-talet detta
föreligger inte numera. Det var utkläddel av män till kvinnor
och kvinnor till män vid bröllopsställfäfallen har jag aldrig
hört talas om men om jultiden när ungdomen skulle gå om-
kring i gårdarna som julaspickor då förelkom ombytet av
kläden från kvinnor till män och tvärtom under vigselakten
så gingo de manliga och togo plats i de bänkar som de brukar
sitta när det var gudstjänst nägon av de yngre kvinnorna gick
över i dessa bänkar de äldre kvinnorna gingo in i de
bänkar där de brukar sitta under gudstjänsten. Bruden
föräldrar jämte brudgummens föräldrar var de förste som

hörd i telen från kyrkan till bröllopsgården vid placeringen i bröllopsgården när de spisa middagen satt prästen och hans fru övert och sedan de närmaste släktingarna med placeringsskort på varje tallrik på fisk männen bjuda den dam till bordet som kortet utvisa det går ju till på samma sätt i våra dagar. Tid begravning så trättade kvinnorna liket det fanns kvinnor som även rakade och klippte män när de var döda men de flesta ble- rakade av män vilka även lade den döde i kistan likvakan hölls ej denna sed här på ^{denne} ort ej brukats. De flesta kister äro svartmålade som kan användas både för män och kvinnor och barn i denna lilla församling har det inte förekommit att två lik blivit begravna på samma dag så vilken ordning det skulle ske kan jag icke till jag har varit på flera begravningar men det har inte varit så noga med placeringen i röretaget i de flita fall har de unga av båda könen låtit de äldre gå närmast släktingar och de mest sorgande i röretaget. Man brukar ha två

härstar man brukar att använda de bästa hästarna och de bästa
vagnslarna vilka smordes och pestades så de sågo bra ut
men man markerade aldrig om den døde var man eller kvinna.
Man ringde på lika sätt om den døde var man eller kvinna.
Vid helger hade både kvinnor och män en del extra göromål.
Inomhus hade kvinnorna som rening av alla inre husgöms-
saker på varje ställe slaktades en gris till jul och en
gris längre fram på året därvid bereddes av julagrisen
först och främst blodkorv av blodet sedan maldes kött för
att för att bereda köttkorv vid nyår var det alltid köttträtt.
Till aftonmältiden julaften fick vi alltid fisk (salttunga) som
denna sed är fortfarande kvar på de flesta bondgårdar och har
mycket gamla traditioner även bland övriga folkloren.
Kvinnorna på denna ort har jag eller någon annan i min
älder hört talas om tydor men det var en äldre kvinna
som trodde att längre tillbaka i tiden när det var
mågot ovanligt som syntes på himlasalvet och som sedan
drog in kallades för tydor. I min första världskriget 1914 var

det infört i tidningarna att en framtående politiker
hade drömt om att han sett stora ~~stora~~ truppsammansdrag
rängar på himlavälet, och att där var även småvänta
människor vilka han trodde var kineser eller japaner
det var innan världskriget 1914 japanerna deltog ju även
i båda nämnda krig denna uttydning av drömar har ju
även slagit in när somliga människor har drömt om
andra stora händelser. Pojkar och flickor anorma dans
så var det alltid de manlige som togo initiativet och
bjödo till dans de ställde en lokal till att ha dansen
i ävensom rum som användes till att dricka kaffe i m. m.
Det var sed att den man och kvinna som vara vore fästman
och fästmö kunde träffas var de sille efter överenskom-
melse på den tiden var der ingen som hade telefon
derför fick de träffas oftare. Flickorna brukade aldrig
sedan de blevo konfirmerade och möjligen ett par ^{är} därefter
att träffas och leka tillsammans. Då man gick till mid-
sommardans här på orten var Tärby käll. Bara socker saml

Torups skog ^{gingo} ~~gjorde~~ de alltid på samma tid på sommarkvällen de
träffades för att leka och dansa. Det var i början av 1900 talet
sedan brukar vi ~~ha~~ varje midsommaraften ha majstäng
i prästgården så länge som Kyrkoherde Erik Sandborg
var komminister i Rönne, L. Sallerups, Örie och Bjärshögs pastorat
denne man som sedan blev vald till kyrkoherde i
L. Rönne och Häglinge pastorat och dog på Torby lararett den
30 juni 1954 han var en omtyckt prestman och deltog i både
de äldres som ungdomens dans omkring majstängen på
eftermiddagen klädde ungdomarna med grönt majstängen och
sedan restes den av de manlige i kyrkoherdens trädgård i
Bjärshög under tiden serverades kaffe med goda kakor och
dansen fortgick till 7 eller 8 tiden på kvällen sedan marcher de
flösta med till Bjärshögs kyrka där Kyrkoherde Sandborg
höll en kortare aftonquestijent flera Sallerups & Örieboar var
också med deribland Kyrkoherde W. Lindell med Fru L. Sallerup
dessa tillställningar pågick i flera år till Kyrkoherde Sandborg
flytta till L. Rönne dessa två prester ansågs inte att dessa

skyldiga nöjen var ^{inte} något för kyrkans anseende stötande. I
L. Lallernup har också de övriga sockenborna i pastoratsbruket
inbjudna till liknande midsommarfester sedan Bjärshögs
prestbostad blivit såld. Till Värby Källa kommo männe
skor från Bara, Mölleberga, Bjärshögs, Hyby och Skabersjö
socknar för att offra enligt vad en äldre man hade
berättat han hade även omtalat att det kom även männe
skor längre borta ifrån ^{för att offra} som stannade kvar för natten
och hörd honom dagen därefter. Till Mölleberga och Krissle
vara broar av trä över Segen när det var vackra lördags
kvällar samlades ungdomen där på dessa broar som vara
byggda av grova plankor som var slättyglade och
hade ett dans på. Det var tjänstedrängar och flickor som
hade tjänat hos lantbrukarna som samlades de kom-
mo när de omkringskött med djuren på kvällen och
flickorna fick mjölkat korna på kvällen många gingo på
en gång till dessa enkla tillställningar det var
män och kvinnor som gick på samma gång när de

skulle gå hem var det i de flesta fall par om par arm i arm
vilket har nog varit det samma i alla tider det är bl
ä fö är sedan ungdomen roade sig på detta sätt sedan blev
det järnvägar byggda och på samma gång var här tivoli
Lund-Trelleborgs järnväg gick genom Skabersjö skog och
tivoliet och hållplatsen fick namnet Bökeberg. ä Malmö-
Limeishams-järnväg som går genom Björnstorps skog
ligger Norra Uggelarpes tivoli. Malmö-Lösarps järnväg som
byggdes 1894 och blev södd 194 och numera är den lastefik
gär skall ju tala om att det var samma förhållande järnvägar
~~hade~~ hade hållplats där Bökebergstivoli och dessa tre tivoli
har dansbanor ungdomen ser man inte numera dansa på
de omtalade broarna. De flickor som var efterhängsna sade
man var glad efter mandel, det samma sade man om
karlar som var glad i och efterhäng flickor att det var
en riktig höimotjurare. När de drago samman bädes-
nagerna i skylar så kunde det att så manliga gärna
ville inleda samtal med flickorna och framhöll då

att de kunde träffa lite senare på kvällen vilket
hon arböjde hon tyckte att han busa för mycket med
snus hon såg bra ut och var en duktig kvinna i
sin tjänst och hade en annan dräng i byen som hon tyck-
te bästs och som hon sedan gifte sig med han tugga
inte snus och var inte begiven på sprit dess trevne
unglingar som tyckte om samma flicka den som fick
horgen han dikta en nidvisa om henne, den ene strofen
kommer jag ihåg den lydde så här. Hon smörjer håret så
att hon sig en fastman skall få och för ni ungdoms-
gossar som inte pussen på. Jag tror inte de andre tj-
narna i byen roa sig av hans visa, de förlode att det var snart
sjukan som dominera hans beteende, och man brukar de inte an-
vända här var en äldre man som de kalla för lampen men
bland de yngre kunde man inte öknam det har brukats mer
vid de större herregårdarna såsom Torup, Ryby, Klägersup
och Hecksberga.